

Dutch lipid clinic network (DLCN) criteria voor de diagnose van heterozygote familiale hypercholesterolemie bij volwassenen²

Familiale hypercholesterolemie (FH) is een vaak voorkomende genetische aandoening die wordt gekenmerkt door **zeer hoge serum concentraties van LDL-C (low-density lipoprotein cholesterol)** vanaf de geboorte en een ~20-keer hoger risico op vroegtijdige coronaire hartziekte. FH wordt momenteel echter te weinig gediagnosticeerd.^{1,3}

- FH moet worden opgespoord bij elke volwassene met een totale cholesterolwaarde >310 mg/dl (bij kinderen >230 mg/dl).
- Een formele klinische diagnose kan worden gesteld met behulp van de DLCN-criteria die rekening houden met de LDL-C-waarde, een genetische FH-diagnose, klinische voorgeschiedenis, familiale voorgeschiedenis en klinische tekenen die aanwezig kunnen zijn bij sommige patiënten met FH^{1,2}.
- Tel de score voor elke categorie (bijv. familiale voorgeschiedenis, klinische voorgeschiedenis, LDL-C-waarde, enz.) op om de diagnose te stellen. **Indien een patiënt binnen één categorie voldoet aan twee of meer criteria, wordt enkel de hoogste score toegekend.**
- 'Vroegtijdig' wordt gedefinieerd als <55 jaar voor mannen; <60 jaar voor vrouwen.

Aanbevelingen voor verdere screening en tests²

- **Secundaire oorzaken van hypercholesterolemie** (zoals o.m. hypothyroïdie, cholestase, nefrotisch syndroom, diabetes) moeten steeds uitgesloten worden.
- **Genetische tests worden sterk aanbevolen** bij personen met een zekere of waarschijnlijke diagnose van FH (DLCN-score >5) en in het bijzonder bij patiënten met een duidelijke klinische diagnose met xanthomen en/of hoge cholesterol plus een familiale voorgeschiedenis van vroegtijdige coronaire hartziekte.
- Bij patiënten met een bevestigde diagnose van FH wordt **cascadescreening van de familieleden aanbevolen** met behulp van LDL-C-waarden of genetische tests als de causatieve mutatie is gevonden, samen met de DLCN-criteria.
- **De meeste FH-patiënten hebben een actieve behandeling nodig:**
 - Alle patiënten met FH en hun families moeten op een professionele wijze intensieve voorlichting krijgen over het aanpassen van hun levensstijl, inclusief dieetadvies en zo nodig rookstopbegeleiding.
 - FH-patiënten hebben een actieve behandeling met cholesterolverlagende medicatie nodig, onmiddellijk vanaf diagnose bij volwassenen en vanaf 8 à 10 jaar bij kinderen, aangezien hun risico op cardiovasculaire ziekte significant hoger is dan de rest van de bevolking door langdurige blootstelling aan atherogene lipoproteïnen partikels.
 - **De LDL-C streefwaarde is <135 mg/dl bij kinderen, <100 mg/dl bij volwassenen en <70 mg/dl bij volwassenen met cardiovasculaire ziekte of diabetes**, na te streven met statine monotherapie (vaak een hoge dosis van een krachtig statine) of een statine in combinatie met ezetimibe. Met PCSK9 inhibitoren kan een meer doorgedreven - tot 60% - verlaging van LDL-C bekomen worden maar de klinisch gunstige effecten daarvan moeten nog aangetoond worden.

Referenties

1. World Health Organization. Familial hypercholesterolemia Report of a second WHO Consultation Beschikbaar vanaf: http://whqlibdoc.who.int/hq/1999/WHO_HGN_FH_CONS_99.2.pdf
2. Nordestgaard B et al. Eur Heart J. 2013;34:3478-90a
3. Goldberg et al. J Clin Lipidol. 2011;5(3 Suppl):S1-8

Naam patiënt

LDL-C-waarde

Leeftijd

Categorie	Punten	Score van uw patiënt
Familiale voorgeschiedenis: eerstegraadsverwant (vader, moeder, kind, broers en zussen) met		
Vroegtijdige hart-en vaatziekten*	1	
Volwassenen met gekende LDL-C > 190 mg/dl	1	
Kinderen < 18 jaar met gekende LDL-C > 135 mg/dl	2	
Corneale arcus < 45 jaar en/of (pees)xanthomen	2	
Klinische voorgeschiedenis		
Vroegtijdig* coronair lijden	2	
Vroegtijdige* cerebrale of perifere vaatziekte	1	
Lichamelijk onderzoek		
Peesxanthomen	6	
Corneale arcus bij een persoon < 45 jaar	4	
LDL-C-waarden in mg/dl**		
≥ 330	8	
250-329	5	
190-249	3	
150-189	1	
Moleculaire genetische test (DNA- analyse)		
DNA analyse toont functionele mutatie van de LDL receptor (LDL-R) aan of van een ander gen gelinkt aan een HeFH	8	

* vroegtijdig: mannen < 55 jaar, vrouwen < 60 jaar

** bij twee opeenvolgende metingen, onbehandelde LDL-C

Totaalscore van uw patiënt

Reproduced from Nordestgaard BG and al. Eur Heart J. 2013;34:3478-90a, by permission of Oxford University Press

Totaalscore	Diagnose
>8 punten	Zeker FH
6-8 punten	Waarschijnlijk FH
3-5 punten	Mogelijk FH

Totaalscore van uw patiënt	
Diagnose van uw patiënt	
Familiale screening gestart?	JA / NEEN

LDL-C correctiefactor tabel

Voor de (met hypolipemierend geneesmiddel) behandelde patiënten dient een correctieformule toegepast te worden volgens Haralambos (Haralambos et al. Atherosclerosis 2015;240:190-6).

Statine/dosis (mg)	Correctiefactor
Ezetimibe	
10	1.2
Pravastatine	
10	1.2
20	1.3
40	1.5
Pravastatine + Ezetimibe	
10 + 10	1.5
20 + 10	1.6
40 + 10	1.7
Simvastatine	
10	1.4
20	1.6
40	1.7
80	1.9
Simvastatine + Ezetimibe	
10 + 10	1.9
20 + 10	2.0
40 + 10	2.3
80 + 10	2.4
Atorvastatine	
10	1.6
20	1.8
40	2.0
80	2.2
Atorvastatine + Ezetimibe	
10 + 10	2.0
20 + 10	2.2
40 + 10	2.2
80 + 10	2.5
Rosuvastatine	
5	1.8
10	1.9
20	2.1
40	2.4
Rosuvastatine + Ezetimibe	
10 + 10	2.5
20 + 10	2.7
40 + 10	3.3

Een dienst aangeboden door Sanofi

SABE.ALL.16.08.0275